

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras
Pramonės pr. 4A
LT-51329 Kaunas

2018-02-05

Nr. (28.1)-A4-1128

į 2018-01-09

Nr. 5

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL ZABIELIŠKIO REGIONINIO SĄVARTYNO PLĖTROS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė – VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras, projektų vadovė Ingrida Valavičienė, Pramonės pr. 4A, LT-51329, Kaunas, tel. +370 37 490744, +370 687 80559, el. p. ingrida@kaunorac.lt.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras, Pramonės pr. 4A, LT-51329, Kaunas, tel. (8-37) 490 735, faks. (8-37) 311 267, el. p. info@kaunorac.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Zabieliščio regioninio sąvartyno plėtra.

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) atitinka Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (redakcija nuo 2016-08-01 iki 2017-10-31) (toliau – PAV įstatymas) 2 priedo 11.2 papunktyje nurodytą veiklą – nepavojingų atliekų naudojimas energijai gauti ar šalinimas, išskyrus 1 priedo 9.7 punkte nurodytą veiklą ir 2 priedo 11.20 papunktyje nurodytą veiklą – pavojingų atliekų šalinimas ar naudojimas, išskyrus: 1 priedo 9.6 punkte nurodytą veiklą; pavojingų atliekų, skirtų naudoti, laikymą, kai vienu metu laikoma ne daugiau kaip 10 tonų atliekų, kurioms vadovaujantis PAV įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Kauno apskr., Kėdainių r. sav., Pelėdnagių sen., Zabieliščio k., žemės sklypo kad. Nr. 5350/0016:511.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Zabieliščio regioninio sąvartyno plėtra numatyta esamo Žabieliščio sąvartyno gretimybėje, žemės sklype kad. Nr. 5350/0016:511 (plotas – 17,4325 ha) esančiame Zabieliščio k., Palėdnagių sen., Kėdainių r., kuris perduotas neatlygintinai naudotis 99 metams VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras. Pagrindinė žemės sklypo paskirtis – kita; žemės sklypo naudojimo būdas – atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo (sąvartynai) teritorijos.

Pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją (toliau – Informacija atrankai) Zabieliščio sąvartyno teritorija (įskaitant šiuo metu veikiančio sąvartyno teritoriją) yra Zabieliščio kaimo apylinkėse. Šiaurinėje ir rytinėje pusėse teritorija ribojasi su lignino sąvartynu, vakarinėje ir pietinėje pusėse ribojasi su privačiais ir valstybinės žemės sklypais, iš pietryčių, rytų ir šiaurės rytų su tvenkiniu (lignino sąvartyno teritorija). Pietuose sklypas ribojasi su melioracijos grioviu.

Šiaurės vakaruose sklype yra upės Nesekė ištakos – magistralinis griovys. Nevėžio upė yra apie 3,5 km į pietvakarius nuo sąvartyno. Magistralinis kelias Panevėžys–Aristava–Sitkūnai (A8) yra nutolęs apie 3 km į pietryčius nuo sąvartyno, krašto kelias Jonava–Kėdainiai–Šeduva (144) nutolęs apie 2 km į pietvakarius.

Dabartinis Zabieliškio sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2003 m. Bendras visų kaupimo sekcijų pajėgumas sudaro apie 310 tūkst. m³ atliekų. Sąvartyne taip pat įrengta atliekų kompostavimo aikštelė, kurios paskirtis atskirai surinkti biologiškai skaidžias sodų ir parkų atliekas (šakas, lapus, žolę). Bendras aikštelės pajėgumas – 1000 t/metus. Prie įvažiavimo į sąvartyną, vakariniame teritorijos krašte 2065 m² plote įrengta statybos ir griovimo atliekų aikštelė. Atnaujintas administracinis pastatas, sumontuota aptarnaujančio transporto stoginė. Privažiavimo kelias suprojektuotas ir nutiestas nuo esamų Kėdainių miesto pramonės rajono privažiavimo kelių, todėl autotransportas, vežantis atliekas, nevažiuoja per Zabieliškio gyvenvietę.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ 67 punktu, buitinių atliekų sąvartynui numatyta 500 m sanitarinės apsaugos zona (toliau – SAZ). Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją artimiausi gyvenamieji namai nuo PŪV vietos nutolę apie 600–650 m atstumu. Į sąvartyno SAZ anksčiau patekusi sodyba, esanti už 300 m nuo sąvartyno teritorijos, šiuo metu yra nupirktą ir registruota VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras vardu, gyventojai iškeldinti. Pagal Informacijos atrankai duomenys, į SAZ patenka PŪV šiaurinėje ir rytinėje pusėse – lignino sąvartynas ir šiuo metu veikiančys Zabieliškio sąvartynas ir mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginiai, vakarinėje ir pietinėje pusėse – privatūs ir valstybinės žemės sklypai, pietryčių, rytų ir šiaurės rytų pusėse – tvenkinys (lignino sąvartyno teritorija).

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją planuojamame praplėsti sąvartyne bus vykdomas kietų nepavojingųjų atliekų šalinimas ir inertinių atliekų (įskaitant asbesto turinčių atliekų) šalinimas. Išplėstame Zabieliškio regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne planuojama šalinti Kauno miesto, Jonavos, Kėdainių, Raseinių, Kauno ir Kaišiadorių rajonų (komunalines atliekas po apdorojimo mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti atliekas).

Informacijoje atrankai numatyta, kad formuojant atliekų kaupą iki 70 m aukščio altitudės, sąvartyne viso bus galima pašalinti apie 950 000 t atliekų. Sąvartyną numatoma įrengti trimis etapais. Pirmuoju etapu bus įrengiama 47 800 m² ploto sąvartyno sekcija, antruoju – 24 510 m² ploto sekcija, trečiuoju – 24 192 m² ploto sekcija. Pirmuoju etapu įrengtoje sekcijoje bus galima pašalinti apie 440 000 t atliekų. Sąvartynas bus pildomas įrengiant 7 sekcijas: tris pirmuoju etapu ir po dvi sekančiais etapais. Sekcijų užpildymo (eksploatacijos) planas turi būti parengtas įgyvendinant statybos darbų rangos sutartį iki sąvartyno statybos užbaigimo.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, pradžioje sąvartyne bus šalinamos atliekos iš Kėdainių ir Raseinių savivaldybių bei Zabieliškio mechaninio atliekų rūšiavimo ir biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo įrenginiuose atskirtos perdirbimui ar kitokiam panaudojimui netinkamos atliekos, o atliekos iš visos Kauno apskrities ir Kauno mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginiuose atskirto perdirbimui ar kitokiam panaudojimui netinkamos atliekos bus pradėtos šalinti tik nuo 2021 m., pirmuoju etapu įrengto ploto užteks iki 2023 m., o visas sąvartynas bus eksploatuojamas iki 2028 m. Tuo atveju, jei Kauno mieste iki 2021 m. būtų pastatyta kogeneracinė jėgainė, pirmuoju etapu įrengto ploto užtektų iki 2025 m., o visas sąvartynas būtų eksploatuojamas iki 2031 m.

Kauno regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 17 d. sprendimu Nr. 51/2S-11 „Dėl Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano patvirtinimo“ patvirtintame Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane nurodyta: „Prognozuojama, kad Lapių regioninis sąvartynas bus

užpildytas iki 2020 metų, tuomet jis bus uždarytas. Tuo atveju, jei iki numatyto termino sąvartynas pilnai užpildytas nebus, uždarymo laiką planuojama nukelti iki tol, kol sąvartynas užsipildys. Po uždarymo planuojama Kauno miesto ir Kauno bei Kaišiadorių rajonų atliekas vežti (prieš tai jas apdorojus Kauno mechaninio biologinio apdoravimo ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginiuose) į Kėdainių rajone esantį Zabieliškio sąvartyną. „Lentelėje 2-1 „Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014 – 2020 metams“ nustatytas 1.3 uždavinys „Tobulinti sukurtą ir veikiančią atliekų tvarkymo sistemą“ ir 1.3.2 priemonė: „Zabieliškio sąvartyno plėtra (papildomų sekcijų įrengimas – 1vnt.)“.

Informacija apie sąvartyną planuojama naudoti ir šalinti atliekas.

Zabieliškio sąvartyno praplečiamame plote planuojamas šalinti atliekų kiekis apskaičiuotas vertinant šiuo metu eksploatuojamų sąvartynų Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nurodytus kiekius. Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją planuojama šalinti 132.400 t atliekų per metus. Šį kiekį sudaro:

Rūšiavimo atliekos (nuo valymo įrenginių grotų) (atliekų kodas 19 08 01) – 500 t/metus;

Kitos mechaninio atliekų apdoravimo atliekos (įskaitant medžiagų mišinius), nenurodytos 19 12 11 (iš atliekų tvarkytojų po apdoravimo likusios, netinkamos perdirbti ar kitaip naudoti atliekos) (atliekų kodas 19 12 12) – 131.900 t/metus;

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją planuojama naudoti 31.330 t atliekų per metus. Šį kiekį sudaro:

Žvyro ir skaldos atliekos, nenurodytos 01 04 07 (atliekų kodas 01 04 08) – 500 t/metus;

Smėlio ir molio atliekos (atliekų kodas 01 04 09) – 500 t/metus;

Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04) (atliekų kodas 10 01 01), lakieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai (atliekų kodas 10 01 03), smėliagaudžių atliekos (atliekų kodas 19 08 02), gruntas ir akmenys (atliekų kodas 20 02 02), gatvių valymo liekanos (atliekų kodas 20 03 03) – 4800 t/metus;

Betonas (atliekų kodas 17 01 01) – 2000 t/metus;

Plytos (atliekų kodas 17 01 02) – 1000 t/metus;

Čerpės ir keramika (atliekų kodas 17 01 03) – 1000 t/metus;

Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai, nenurodyti 17 01 06 (atliekų kodas 17 01 07) – 2000 t/metus;

Gruntas ir akmenys, nenurodyti 17 05 03 (atliekų kodas 17 05 04) – 2000 t/metus;

Išsiurbtas dumblas, nenurodytas 17 05 05 (atliekų kodas 17 05 06) – 30 t/metus;

Kelių skalda, nenurodyta 17 05 07 (atliekų kodas 17 05 08) – 2000 t/metus;

Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03 (atliekų kodas 17 09 04) – 15000 t/metus;

Dugno pelenai ir šlakas, nenurodyti 19 01 11 (atliekų kodas 19 01 12) – 500 t/metus;

Informacija apie planuojamo sąvartyno dugno įrengimo sprendinius.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, UAB „Rapasta“ 2014 m. rugsėjo mėn. atliko Zabieliškio sąvartyno plėtros sklypo gruntų inžinerinius geologinius tyrimus. Tyrimais nustatyta, kad vietomis tyrinėtą sklypą dengia 0,3 – 0,4 m storio dirvožemio sluoksnis. Kitur nuo paviršiaus ir po dirvožemiu sutiktas supiltas gruntas iki 0,3 – 1,7m gylio nuo žemės paviršiaus. Supiltas gruntas neplaningai, čia sutinkamas susimaišęs smėlis su dulkiu ir dirvožemiu. Giliau slūgso limnoglacialinės nuosėdos. Jas sudaro dulkingas, molingas smėlis (purus, vidutinio tankumo ir tankus), smulkus (purus, vidutinio tankumo ir tankus), vidutinio stambumo (vidutinio tankumo) smėlis ir minkštai plastingos, kietai plastingos ir pusiau kietos konsistencijos smėlingas molingas dulkis (sluoksniuotas priemolis). Apatinėje pjūvio dalyje sutinkami moreniniai dariniai išreikšti kietai plastingos pusiau kietos, kietos ir labai kietos konsistencijos smėlingais molingais dulkiiais.

Tyrinėjimų metu sąvartyno plėtros sklype požeminis vanduo sutiktas gruntinio ir spūdinio

tipo. Gruntinio tipo vanduo vyrauja pietrytinėje sklypo dalyje, spūdinis - šiaurės vakarinėje sklypo dalyje. Gruntinio tipo požeminis vanduo sutiktas 0,6 – 1,7 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Vandens kolektoriumi tarnauja įvairios granulometrinės sudėties moliniai gruntai. Lietingais metų periodais ir pavasarinių polaidžių metu podirvio ir gruntinio tipo požeminio vandens lygis gali pakilti arba susidaryti virš molinių gruntų. Sausuoju metų periodu požeminis vanduo išdžius arba nusidrenuos į gilesnius sluoksnius. Požeminis vanduo turi hidraulinį ryšį su upe Neseke ir drenuojasi į ją.

Molinio moreninio priemolio filtracijos koeficientų nustatymui buvo atlikti gruntų monolitų kompresiniai bandymai. Pagal bandymų rezultatus paskaičiuoti filtracijos koeficientai svyruoja nuo $2,8 \cdot 10^{-7}$ iki $2,0 \cdot 10^{-9}$ cm/sek.

Sąvartyną numatoma projektuoti atsižvelgus į hidrologines, hidrogeologines ir meteorologines sąlygas taip, kad į sąvartyne esančias atliekas patektų kuo mažiau kritulių ir nepatektų paviršinis ir požeminis vanduo. Keliai, vedantys į atskiras sąvartyno dalis ir sekcijas, kuriose šalinamos atliekos, bus įrengti taip, kad jais važinėjančios mašinos, tarp jų – buldozeriai ir kompaktoriai, nepažeistų inžinerinių sąvartyno statinių bei dugno izoliacijos. Sąvartynas bus suskirstytas pylimais į atskiras dalis, užtikrinant, kad užterštas vanduo ir filtratas bus surenkami atskirai nuo neužteršto vandens.

Informacijoje atrankai nurodyta, kad sąvartynas bus įrengtas taip, kad nekeltų dirvožemio, atmosferos, požeminio bei paviršinio vandens teršimo pavojaus. Jo dugnas bus 1 m arba aukščiau maksimalaus gruntinio vandens lygio. Sąvartyno dugne ir šonuose bus nelaidus sluoksnis (filtracijos koeficientas – ne didesnis kaip 10^{-9} m/s, storis – ne mažesnis kaip 1 m), kuris užtikrintų pakankamą dirvožemio ir požeminio vandens apsaugą nuo teršimo. Sąvartyno dugno šlaitai suprojektuoti taip, kad nebūtų šlaitų erozijos. Sąvartyne virš nelaidaus sluoksnio bus įrengta filtrato surinkimo sistema: dirbtinė izoliacinė membrana ir neplonesnis kaip 0,5 m storio drenažo sluoksnis. Drenažinio sluoksnio filtracijos koeficientas turi būti ne mažiau kaip 1×10^{-3} m/s, medžiagoje, iš kurių įrengiamas filtrato drenažinis sluoksnis, kalcio karbonato (CaCO_3) bus mažiau kaip 15% (pagal svorį). Sąvartyno dugno drenažiniam sluoksniui numatoma naudoti supresuotų padangų blokus, kurių išmatavimai $1.33 \times 1.55 \times 0.83$ m (L x b x h). Padangų blokų deklaruojamas pralaidumas per plotį – 0,1-0,2 m/s; pralaidumas per ilgį – 0,02-0,04 m/s; pralaidumas per gylį (aukštį/storį) $\geq 0,1-0,2$ m/s (pagal Informacijoje atrankai pateiktą eksploatacinių savybių deklaracijos Nr. TOR-ESD-170201 kopiją). Padangų blokai, kaip drenažinis sluoksnis, įrengiami sąvartyno dugne ant 0.1 m smėlio – žvyro sluoksnio. Naudojami standartiniai blokai, pagaminti standartinio pločio pakavimo mašinoje. Kiekvieną standartinį bloką sudaro ne mažiau kaip 100 padangų. Blokai surišti viela, kuri turi būti plieninė, didelio tamprumo, ne mažesnio nei 3,8 mm diametro (tamprumas nuo 1,500 MPa iki 1,700 MPa). Pažymėtina, kad padangų blokai yra klojami ne tiesiogiai ant GSL sluoksnio, o ant jo esančių 2 mm storio HDPE membranos ir 8 mm storio neaustinės geotekstilės sluoksnių. Padangų blokų paviršiaus nelygumai pirmiausia bus absorbuojami šių dviejų geosintetikos sluoksnių, kurie savo ruožtu yra ypatingai tamprūs.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, sąvartyno dugno konstrukcija (iš apačios į viršų): 1. Dirbtinis mineralinis sluoksnis: Piltinis esamas priemolinis gruntas; Geosintetinis molio sluoksnis – 6 mm; 2. Hidroizoliacinė HDPE membrana – 2 mm; 3. Apsauginės geotekstilės sluoksnis – 1200 g/m^2 ; 4. Drenažinis sluoksnis (Supresuotų padangų blokai ~ 0.83 m). Filtrato drenažo vamzdžiai įrengiami grunto drenažinio sluoksnio prizmeje.

Sąvartyno šlaitų įrengimui numatoma panaudoti padangų cilindrių tinklas. Cilindrai klojami ant 0,20 m drenažinio sluoksnio pagrindo. Paklojus cilindrų jie užpildomi drenažiniu sluoksniu. Drenažinis sluoksnis turi būti ne mažesnis kaip 0,50 m.

Sąvartyno eksploatacijos metu ir jį uždarius, kol sąvartynas gali kelti pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai, bus vykdomas aplinkos monitoringas.

Informacija apie galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms ir biologinei įvairovei, nekilnojamoms kultūros vertybėms.

Informacijoje atrankai numatyta, kad į šiaurės rytus nuo šiuo metu eksploatuojamo Zabieliškių sąvartyno atliekų kaupimo lauko yra AB „Kėdainių biochemija“ lignino sąvartynas, o į pietryčius – minėtai įmonei priklausančiame sklype esantis vandens telkinys (~7.5 ha), kurį suformavo paviršinis nuotėkis nuo šio sąvartyno teritorijos. Už 50 m į rytus nuo sąvartyno teritorijos yra AB „LIFOSA“ fosfogipso terikonai. Kadangi naujos sąvartyno sekcijos bus statomos pramoninėje/sandėliavimo zonoje, o planuojamas kaupo aukštis neviršys teritorijoje jau esamų sąvartynų kaupų aukščio, jie statybos ir eksploatacijos metu įtakos kraštovaizdžiui neturės.

PŪV teritorija nepatenka į Lietuvos Respublikos saugomas teritorijas ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja. Artimiausia saugomos teritorijos: Obelies kraštovaizdžio draustinis, nutolęs apie 3,1 km atstumu nuo PŪV teritorijos; Barupės hidrografinis draustinis, nutolęs apie 3,3 km atstumu nuo PŪV teritorijos; Pelėdnagių botaninis draustinis, nutolęs apie 3,6 km nuo PŪV teritorijos. Artimiausia „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST teritorija) – Barupės slėniai (LTKED0021), nuo PŪV teritorijos nutolusi apie 3,3 km atstumu.

Planuojamos ūkinės veiklos teritorija į miškų teritorija nepatenka. Artimiausias Šilainėlių miškas yra apie 1 km į šiaurės rytus nuo PŪV teritorijos.

Saugomų rūšių informacinės sistemos (toliau – SRIS) duomenimis, PŪV teritorijoje 2011 m. gegužės mėn. pastebėtas Juodasis peslys (*Milvus migrans*). Įvertinant tai, kad paukštis lizdavietę pasirenka upių slėniuose, ežerų pakrantėse, šalia žuvininkystės tvenkinių, užliejamų pievų, peri dideliuose miškų masyvuose arba nedidelėse giraitėse prie vandens telkinių, planuojama veikla įtakos nedarys nes PŪV teritorijoje nėra miškų masyvo.

PŪV teritorijoje ir artimoje aplinkoje saugomų kultūros vertybių nėra. Artimiausia vietovė įtraukta į Valstybės saugomų kultūros objektų registrą yra Kėdainių miesto senamiestis (unikalus objekto kodas 16074), esantis apie 4,2 km atstumu į šiaurės vakarus nuo sąvartyno plėtros sklypo. Įvertinus numatomos sąvartyno plėtros sklypo padėtį saugomų objektų atžvilgiu, sąvartyno plėtra ir eksploatacija neturės neigiamo poveikio nekilnojamoms kultūros vertybėms.

Informacija apie asbesto turinčių atliekų šalinimą

Šiuo metu Zabieliškio sąvartyne įrengtos asbesto šalinimo sekcijos pajėgumas yra 8 000 t arba 10 000 m³, sekcijos plotas – 0,1 ha. Numatoma, kad dalis planuojamo sąvartyno plėtros ploto (iki 0,5 ha) bus skirta inertinių atliekų šalinimo sekcijos įrengimui, kurioje bus šalinamos ir asbesto turinčios atliekos. Planuojama šalinti iki 1000 t/metus atliekų, turinčių asbesto (suminis kiekis 17 06 01* izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto ir 17 06 05* statybinės medžiagos, turinčios asbesto). Pradžioje bus šalinamos atliekos iš Kėdainių ir Raseinių r. savivaldybių.

Asbesto turinčios atliekos iš jas atgabenusios transporto priemonės į šalinimo vietą sekcijoje turės būti perkeliamos ypač atsargiai, kad neplyštų pakuotė, nepasklistų kenksmingos asbesto dulkės. Atsakingas darbuotojas asbesto atliekų šalinimo metu dėvės specialius dulkėms nepralaidžius darbo drabužius ir galvos apdangalą bei respiratorių kvėpavimo takų apsaugai. Perkėlus asbesto turinčias atliekas į vietą sekcijoje, jos bus iš karto užpilamos grunto sluoksniu santykiu 3:1, t. y., 1 m atliekų sluoksniu užpilamas ne mažiau kaip 30 cm grunto sluoksniu, įsitikinant, kad gruntas visiškai padengė asbesto atliekas. Numatoma, kad, pristačius didelį kiekį asbesto turinčių atliekų, jų maišai kraunami ne daugiau kaip 3-4 metrų aukščio rietuvėmis, kiekvieną tokią rietuvę uždengiant ne mažiau kaip 1 m grunto sluoksniu.

Asbesto turinčių atliekų tvarkymo operacijas galės atlikti tik tie darbuotojai, kurie bus praėję darbo su asbestu mokymus. Bus priimamos tik tvarkingai į dvigubus polietileno maišus supakuotos asbesto turinčios atliekos. Šiferyje asbestas yra surištas, todėl jį galima pristatyti nepakuotą į plastiką, tačiau atgabentas šiferis turės būti sukrautas į uždara konteinerį ar kitą talpą. Asbesto turinčios atliekos bus tvarkomos nepažeidžiant Darbo su asbestu nuostatų, patvirtintų

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. A1-184/V-546 „Dėl Darbo su asbestu nuostatų patvirtinimo“.

Informacija apie sąvartyne susidarančių nuotekų tvarkymą

Nuotekos, surinktos iš administracinio pastato, nukreipiamos į filtrato surinkimo sistemą ir per filtrato siurblinę paduodamos į Kėdainių m. nuotekų valymo įrenginius. Buitinių nuotekų kiekis tolygus gėlo vandens suvartojimui, t. y. 1800 m³ per metus ir iki 5 m³/d.

Informacijoje atrankai numatoma, kad planuojamo sąvartyno teritorijoje susidarys iki 60 000 m³ filtrato per metus. Tačiau šis kiekis priklausomai nuo metinio kritulių kiekio (galimas kitimas apie 30%). Filtrato kiekis didės palaipsniui didėjant sąvartyno plotui, kaupio aukščiui. Susidaręs filtratas iš sąvartyno sekcijų per filtrato surinkimo sistemą su siurbline bus paduodamas į Kėdainių m. nuotekų valymo tinklus.

Kiekvienoje sąvartyno sekcijoje, ją užpildžius atliekomis ir galutinai uždengus, galutiniame uždengiamajame sluoksnyje bus įrengiama tranšėjų ir griovių sistema, sujungianti ją su neužteršto nutekančio vandens sistema.

Lietaus vanduo surenkamas į griovius ir nukreipiamas nuo sąvartyno dar prieš jam pasiekiant atliekų kaupimo zoną. Į melioracijos griovį pateks tik švarios paviršinės (lietaus) nuotekos nuo sąvartyno teritorijos.

Informacijoje atrankai prognozuojama, kad projektuojamo sąvartyno leistina nuotekų priimtovo apkrova bus analogiška šiuo metu veikiančio sąvartyno apkrovai (BDS7 – 800 mg/l; SM – 1500 mg/l; bendrojo azoto – 300 mg/l; bendrojo fosforo – 20 mg/l; chloridų – 500 mg/l; sulfatų – 500 mg/l).

Informacija apie galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai

Sąvartyno oro taršos šaltinis – sąvartyno kaupimo laukas. Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, į aplinkos orą išsiskiria sąvartyno dujos, kurių sudėtis: metanas (CH₄), anglies dvideginis (CO₂) ir anglies monoksidas (CO), azoto oksidas (NO_x), taip pat nežymūs kiekiai (apie 1%) deguonies (O₂). Randami sulfidai ir lakiosios organinės rūgštys, sieros vandenilis (H₂S) bei aromatiniai (toluenas, ksilenas, benzenas, etilbenzenas) ir halogeniniai (dichlormetanas, trichlorešanas, trichloretilenas, tetrachloretilenas) angliavandeniliai. Jų kiekiai ir įvairovė priklauso nuo atliekų sudėties, jų buvimo sąvartyne laiko ir sąlygų, kuriuose vyksta sudėtingi organinių atliekų skaidymosi ir naujų junginių susidarymo procesai. Pagrindiniai minėtų atliekų irimo dujiniai produktai susidaro pūvant organinėms medžiagoms: celiuliozei, gliukozei, riebalams, polisacharidams, proteinui. Informacijoje atrankai nurodyta, kad sąvartyne bus šalinamos tik biologiškai neskaidžios nepavojingos gamybinės atliekos arba atskiri komunalinių biologiškai neskaidžių atliekų srautai, kurių negalima perdurti ar kitaip panaudoti, todėl sumažės išsiskiriančių dujų kiekis.

Informacijoje atrankai pateiktas UAB „Ekopaslauga“ 2017 m. atlikto „Planuojamos veiklos metu (Zabielišio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno išplėtimo naujų sekcijų įrengimo) išsiskiriančio kvapo sklaidos modeliavimas“. Kvapo pažemio koncentracijų modeliavimui naudota programinė įranga ADMS 4.2. Skaičiavimais nustatyta, kad pagal fizinius aplinkos oro taršos šaltinių duomenis ir iš aplinkos oro taršos šaltinių išskiriantį kvapo kiekį, susidaranti maksimali 1 valandos 98,5 procentilio kvapo koncentracija siekia 0,95 OUE/m³ ir neviršija Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ nurodytos ribinės kvapo koncentracijos (8 OUE/m³). Ši maksimali kvapo koncentracija pasiekama ~100 m atstumu rytų kryptimi nuo planuojamos Zabielišio regioninio sąvartyno aktyvios sekcijos.

Informacijoje atrankai numatyta, kad kaip oro taršos prevencijos bei mažinimo priemonė bus organizuota griežta šalinamų sąvartyne atliekų kontrolė, neleidžianti patekti į sąvartą biologiškai skaidžioms atliekoms, bei griežta tarpinio sąvartos uždengimo techniniu kompostu ir

gruntu kontrolė. Šios priemonės sumažins sąvartyne susidarančių nemalonių kvapų sklidimą į aplinką.

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją, pagrindiniai triukšmo šaltiniai – filtrato, drenažo filtrato ir kaupo filtrato siurblynės. Pradėjus eksploatuoti sąvartyną, bus atlikti triukšmo matavimai šalia šių triukšmo šaltinių bei gyvenamojoje aplinkoje. Numatoma, kad triukšmo lygis išplėstame sąvartyno sklype neviršys Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, nustatytų ribinių dydžių.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją PŪV nesusijusi su Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis bei artima joms aplinka, kadangi PŪV vieta nuo artimiausios „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST teritorija) – Barupės slėniai (LTKED0021), nutolusi apie 3,3 km atstumu. Dėl šių priežasčių poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijai dėl planuojamos ūkinės veiklos nenumatoma.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Pagal Informacijoje atrankai pateiktą informaciją planuojamo sąvartyno teritorijoje susidarys iki 60 000 m³ filtrato per metus, kuris per filtrato surinkimo sistemą bus paduodamas į Kėdainių miesto nuotekų valymo tinklus. Prognozuojama, kad projektuojamo sąvartyno leistina nuotekų priimtovo apkrova bus analogiška šiuo metu veikiančio Zabieliškio sąvartyno apkrovai (BDS₇ – 800 mg/l; SM – 1500 mg/l; bendrojo azoto – 300 mg/l; bendrojo fosforo – 20 mg/l; chloridų – 500 mg/l; sulfatų – 500 mg/l). Tačiau UAB „Kėdainių vandenys“ 2018-01-31 rašte Nr. 4-24 nurodyta, kad šiuo metu į UAB „Kėdainių vandenys“ miesto nuotekų įrenginius iš Zabieliškio sąvartyno patenkantis vanduo ir filtratas labai viršija leidžiamas normas (2017 m. vidurkiai yra: bendrojo azoto – 1063 mg/l; bendrojo fosforo – 11,4 mg/l; chromo – 0,82 mg/l) ir jau dabar, esant palyginus nedideliam nuotekų kiekiui, bet dideliems koncentracijoms, valymo įrenginiai susiduria su problema – nuotekų išvalymas iki reikalaujamų koncentracijų. Todėl išplėtus sąvartyną UAB „Kėdainių vandenys“ negalės priimti Informacijoje atrankai nurodyto kiekio užteršto vandens ir filtrato. Atsižvelgiant į tai, kad Informacijoje atrankai nepagrįstas planuojamo plėsti sąvartyno nuotekų (filtrato) užterštumas ir nuotekų tvarkymo sprendiniai, gali būti pažeisti Nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ reikalavimai, nustatyti siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos, o planuojama ūkinė veikla gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai.

7.2. Informacijoje atrankai pateikti planuojamo sąvartyno dugno nelaidaus mineralinio sluoksnio ir drenažinio sluoksnio, kuriam planuojama naudoti viela surištų supresuotų padangų blokus (1.33 m x 1.55 m x 0.83 m) filtracijos koeficientai nepagrįsti skaičiavimais ir/ar tyrimais, arba kita patvirtinančia informacija, kad nebus pažeisti Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444 „Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių, patvirtinimo“ Taisyklių 24.2.

papunkčio ir 27 ir 27¹ punktų reikalavimai ir planuojama ūkinė veikla nedarys reikšmingą poveikį dirvožemiui, požeminiam ir paviršiniam vandeniui.

7.3. Informacijoje atrankai nepateikta skaičiavimais pagrįsta informacija, kad PŪV metu triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamąja aplinka neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo ribinių verčių nustatytų gyvenamųjų pastatų ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje, remiantis Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. Neįvertintas galimas triukšmo padidėjimas dėl padidėjusio autotransporto srauto į/iš planuojamo plėsti sąvartyno.

7.4. Informacijoje atrankai nepateikta skaičiavimais pagrįsta informacija, kad Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra reikšmingai neįtakos aplinkos oro taršos susidarymo.

7.5. Visuomenės išreikštas nepasitenkinimas planuojama ūkine veikla (Aplinkos apsaugos agentūroje gautas Karolinos Štelmokaitės paklausimas dėl planuojamos ūkinės veiklos, Lietuvos Žaliųjų partijos Kėdainių skyriaus pirmininko Pauliaus Šliavo paklausimas dėl PŪV, gauta peticiją su Kėdainių r. bendruomenės parašais (1381 vnt.) prieš planuojamą ūkinę veiklą ir prašymu planuojamai ūkinei veiklai atlikti privalomą poveikio aplinkai vertinimą. Poveikio aplinkai vertinimo metu visuomenei būtų suteikta galimybė teikti pasiūlymus dėl planuojamos ūkinės veiklos, užtikrinant jos teisę į švarią ir sveiką gyvenamąją aplinką. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas/poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas privalėtų įvertinti poveikio aplinkai vertinimo metu teiktus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus dėl planuojamos Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtos.

8. Priimta atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis PAV įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, priimama atrankos išvada: pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją, planuojamai ūkinei veiklai – Zabieliškio regioninio sąvartyno plėtra – poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis PAV įstatymo 7 straipsnio 9 ir 10 dalių nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę atsakingai institucijai – Aplinkos apsaugos agentūrai, teikti pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Jūs turite teisę apskusti šią išvadą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šios išvados įteikimo Jums dienos.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2018-02-05 RAŠTO NR. (28.1)-A4- 1128
ADRESATŲ SARAŠAS

1. Kėdainių rajono savivaldybės administracijai

El. p. administracija@kedainiai.lt

2. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamentui

El. p. kaunas@nvsc.lt

3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno skyriui

El. p. kaunas@heritage.lt
kaunas@kpd.lt

4. Kauno apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

El. p. kaunas.pgv@vpgt.lt

Žiniai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui

El. p. kauno.raad@krd.am.lt